

U KOTYKŮ

se nudit nebudete

Ekofarma v Roztokách u Jilemnice je otevřená návštěvám veřejnosti, poskytuje ubytování i ukázky starých řemesel. Pásení skotu bez tržní produkce mléka, pár oveček, a dva koně, pro dobytek se musí ve výšce 450 m n. m. napěstovat seno, obilí a brambory, které se také užívají i v rodině. To je krátká charakteristika hospodářství Josefa a Jaroslavy Kotykových, členů Regionálního centra PRO-BIO Podkrkonoší.

Od letoška Kotykovi obhospodařují od letoška 72 hektarů, pomáhá jim syn a patnáctiletá vnučka pracuje především s koňmi a daří se jí. Hospodaří od roku 1992, kdy si vzali z družstva pozemky. A jak si zavzpomínala paní Jarka, „už tenkrát neměl muž rád, musel jezdit ošetřovat pole s chemií“. Takže netrvalo dlouho a našli si cestičku k ekologickému hospodaření. V roce 1997 vstoupili do přechodného období, které trvá zpravidla dva roky (jen u sadů déle) a nyní už jsou v regulérním režimu ekohospodaření.

Zpočátku drželi také mléčný skot, červenostrakaté plemeno krav, to ještě měli hospodářství konvenční. Postupně s mlékem skončili, protože to bylo velmi pracné, a také Josef Kotyk musel na operaci s nohou, dlouho se léčil a už na hospodářství sám nestačil. Začal tedy postupně dobytek křížit masným plemenem charolais a aberdeen, které je bezrohé, a chová jen skot a ovce na maso. Na pastvině bylo právě ve dvou stádech 52 kusů dobytka i s telátky. Zatím nově otevřená ekofarma nevyužil a maso krav, býčků i ovčí končí v konvenčním obytu.

Starost o pasoucí se skot sice není tak intenzivní, jako když se dojí, ale stejně musíte denně nejméně dvakrát kontrolovat stav stáda, zda mají dost vody a jestli se něco nepříhodilo. Na pastvinu jsme se vypravili ve skupince s prarodiči a jejich vnoučaty, kteří byli nedaleko na dovolené.

Ubytování pro agroturisty

Venkovní sezení s grilem

Krávy s telaty sice nebyly návštěvou příliš nadšený a ihned se od nás začaly vzdalovat, ale jedna byla ochotná postát a nechat se pohladit. Jsou to zkrátka již „divoká“ zvířata se zákonitostmi chování ve stádu.

Pan Josef si při každodenní „vycházce“ za zvířaty, když se podívá směrem ke Krkonošům, říká: „Jak je tady krásně, to bych za fabriku nevyměnil.“

Mezi ranní a podvečerní obhlídkou stád je práce při setí obilí a sázení brambor, sečení a pak sklizení sena, opravování strojů atd. K dispozici mají tři traktory a k tomu potřebné nářadí. Služby kombajnu si musí objednat. Trochu jsem také prodiskutovali systém z Rakouska, kde si zemědělci kupují některé stroje společně, a pak je využívají. V Čechách se postupuje spíše cestou kupování služeb práce se speciálnějšími stroji, jako jsou kombajny a další.

Do své hospodářské činnosti zařadil Josef Kotyk také pěstování lesa. Na příliš svažité louce nakonec raději vysázel lesík. Nákup sazenic byl sice podpořen dotací. Ale všechny stromky jim dovezli najednou a tak se asi 2500 sazenic nedá vysadit náraz. Proto některé po vysazení zahynuly, a potom se znovu musely dosazovat. Lesík je ale tak pestřejší o jiné druhy dřevin než jen smrčky.

Telata jsou s mámou a spokojená

Bělka se nechala pohladit

U KOTYKŮ

Ubytování u Kotyků je opravdu na úrovni

➔ Koně – plemene českomoravský belgik – slouží k projíždce a mladší kůň, kterého sedlá vnučka, začíná také zkoušet další aktivity než jen projíždky. Koně se také zapřahají do bryčky a v zimě do saní. Kotykovi se také zúčastňují s koňmi a žebříňákem akcí spjených se zemědělstvím či lidovými tradicemi, které pořádají okolní města a obce.

K hospodářské činnosti si Kotykovi přidali agroturistiku. Vybudovali tři pokoje s deseti lůžky, kde se mohou hosté ubytovat o víkendech nebo v létě na delší dovolenou (jen 280 Kč za lůžko při delším pobytu). Každý pokoj má vlastní sociální zařízení a vlastní kuchyňku a TV. Je možno si vzít s sebou svoje oblíbené zvířátko – kočičku, pejska... Pro děti je zde ráj, pro horská kola, ale nejvíce jsou v oblíbené kočce s kotátkem a velice mazlivý pes (Bernský salašnický). Hosté se mohou pohybovat v celém areálu ekofarmy, mohou si s sebou přivést své zvířátko vyzkoušet si také různé zemědělské práce. Mohou jít také na houby, nebo poznávat okolí. Hosté využívají venkovní gril, kde mohou posedět nebo si ukuchtit

Drátkováním a korálky se vytvoří něžné výrobky

něco dobrého k snědku. Velkým hitem se stalo také přenocování dětí přímo ve stájích na slámě se zvířátky - s koněm, kočičkami a psem. Pro děti jsou k dispozici houpačky, prolézačka i malá rozhledna.

Starost o ubytování je doménou samozřejmě paní domu. Když paní Jarmila odešla z místa účetní, kromě starosti o pořádek v pokojích pro hosty se pustila do výtvarnických činností – drátkování a práce s korálky jí baví a uklidňují. Absolvovala kurzy předení vlny a tkaní, které pro ženy farmářů přichystal EPOS v Náměšti nad Oslavou. Využila i místních tradic. K předání musela pořídit nový kolovrátek, jehož výroba je téměř vzácností, a také malý stav na tkaní. Vytváří také obrázky z plsti a ovčí vlny. Návštěvníci si mohou odvézt výrobky, které se jim líbí, nebo si určitou techniku vyzkoušet.

Oba manželé se shodli na tom, že začátky byly opravdu těžké, že si sklízeli nedůvěru svých blízkých. Do soukromého hospodaření na půdě se ale pustili s velkou euforií, i podpory do zemědělství byly zpočátku velké. Ale cestičku k ekologickému hospodaření si museli prošlapat sami. K poradě jistě využívají ještě zkušenosti maminky. Od skepse sousedů se nyní dostali možná do středu jejich obdivu a k ekologickému hospodaření přecházejí další čtyři soukromí hospodáři v obci. Paní Jaroslava byla zvolena také do výboru Regionálního centra PRO-BIO a farma Kotykových je otevřena (po objednávce) návštěvám veřejnosti, což je jistě vítané.

TEXT A FOTO:
Miroslava Vohralíková

Ovce plemene suffolk a jednodenní telátko

S předením je paní Jaroslava zatím v začátku zkoušení

Tkaní mělo v Podkrkonoší velkou tradici

Technika plstění a suchá jehla